

Sažetak teksta Viktora Žmegača *Čujte, gledajte*

Viktor Žmegač svojim tekstom *Čujte, gledajte* tematizira kontekst poštupalica u svjetlu negdašnje i današnje komunikacije među ljudima. Navodi kako svaki jezik ima svoje poštupalice. Kao primjere navodi poštupalice Engleza: „well“ i „look“, kod Nijemaca: „nun“, „also“ i „sehen sie“, a kod Hrvata „pazi“.

Negdašnja komunikacija, smatra Žmegač, počivala je na izravnom tj. auditivnom doživljaju i bila je potpomognuta auditivnom recepcijom putem telefona i radija. Današnja komunikacija pretežno je vizualna i provodi se putem različitih tehničkih naprava.

Autor se potom referira na slušnu komunikaciju ljudi izraženu poštupalicom „čujte“. Ona se često upotrebljavala na početku razgovora. Prije četrdesetak godina problemska pitanja često su započinjala riječju „čujte“. Bio je to poziv sugovorniku na slušnu percepciju. U riječi „čujte“ moglo se kriti više značenja, od nagovještaja problema do prijetećeg sadržaja. Pojavom vizualnog komunikacijskog kanala, tj. televizije započinje razdoblje poštupalice „gledajte“.

Poštupalicu „gledajte“ Žmegač stavlja u kontekst vizualnih sredstava poput televizije, reklama, grafita, tramvajskih i autobusnih informacija, transparenata, ekrana, interneta, a nadalje mobitela. Kao početak te vizualne epohe navodi televiziju, a mobitel kao njezin vrhunac. Televizija daje izbor: samo slika ili samo ton. Kod ostalih sredstava dominira vizualno: fotografije, filmovi, rendgenski snimci... To su prije svega ekranii.

Iako su ekranii prisutni svugdje, i u stanu i na ulici, i u džepu, i predstavljaju svojevrsni luksuz, autor postavlja pitanje o vrijednosti takvog života. Kritički stav autora o tome posebno se ogleda i u referiranju autora na Ferrerijev film *Žderaćina* koji prikazuje grotesknu sliku imućnog svijeta.

Aneta Kunac, 4.c